

Kedy sa narodil Ježiš?

V stredu sa objavila, a dnes o nej hovorí celý svet. V poradí tretia pápežova kniha o živote Ježiša Krista rúca slávenie sviatku Vianoc od základov.

Podľa pápeža Benedikta XVI. sa vtedajší mních pomýlil a Ježiš sa narodil o niekoľko rokov skôr, a navyše to nebolo dvadsiateho piatego decembra.

Pápež navyše dodáva, že skutočný dátum ani nikto nepozná a polnočná svätá omša je podľa neho iba tradícia.

Učiť, či neučiť naše deti, že Ježiš Kristus sa narodil v maštali v obkolesení zvierat, keď pápež tvrdí, že tomu tak nie je? Pred hypermarketmi, v kostoloch, či na námestiach v čase vianočných sviatkov vidíme každý rok to isté, no podľa pápeža by sme na dobytkov mali zabudnúť. V betlehemskej maštali sa vraj nenachádzal. Vo svojej knihe dodáva, že tieto obrazy sú tak vžitie s tradíciou, že oberať o ne ľudí by bolo ochudobnením. No tým oveľa väčším a kontroverzným ochudobnením je fakt, že polnočná svätá omša počas vianočných sviatkov ako oslava narodenia dňa Krista je tiež len tradícia. Podľa pápeža skutočný dátum narodenia Krista nepozná nikto na svete.

Marián Gavenda, rímskokatolícky kňaz: „Je takmer isté, že nie dvadsiateho piatego decembra, pretože tento sviatok vznikol až v druhom, treťom storočí.“

Redaktorka: „Prečo oslavujeme narodenie Krista dvadsiateho piatego decembra? Tu je vysvetlenie. A máte na výber, možnosti sú až dve. Prvá, že Rimania dvadsiaty piaty december slávil ako deň slnovratu, sviatok slnka.“

Marián Gavenda: „Kresťania, oni nebojovali proti rímskym sviatkom, len im dávali úplne novú interpretáciu. Čiže keď Rimania slávil slnovrat, kresťania slávil príchod slnka spravodlivosti, teda Ježiša Krista.“

Redaktorka: „Alebo je tu druhá možnosť, že dvadsiateho piatego marca zvestoval Gabriel Márii, že sa stane Kristovou matkou, a tak o deväť mesiacov je ten symbolický deň narodenia Krista.“

Anketa - Opýtaný 1: „To ja som bol vychovaný takto, toľko viem a viac sa nestarám, kedy sa narodil.“

Opýtaný 2: „Myslím, že neviem zaujať na túto otázku nejaké stanovisko.“

Opýtaný 3: „To je nejaký príbeh, ktorý má niečo povedať. A či sa narodil dvadsiateho piatego, alebo dvadsiateho šiesteho, alebo vo februári, alebo v apríli, je v princípe jedno, nie?“

Marián Gavenda: „Pápež to ani nechcel dať ako novinku, on tam hovorí vážne teologické veci a toto spomína len ako „by the way“, cestou, že tento fakt je dávno známy.“

Eva Bariová, TV JOJ, 24/11/2012

Mimoeurópski kardináli

Pápež Benedikt XVI. na pápežskom konzistóriu v svätopeterskej bazilike vymenoval šiestich nových kardinálov. Ani jeden z nových členov kardinálskeho zboru nie je z Európy a ani jeden z nich nemá viac ako 80 rokov.

Hlava Katolíckej cirkvi informovala o ich vymenovaní na pravidelnej generálnej audiencii vo Vatikáne. Noví kardináli pochádzajú z Filipín, Kolumbie, Indie, Libanonu, Nigérie a zo Spojených štátov. Rozhodnutie hlavy rímskokatolíckej cirkvi sa považuje za reakciu na kritické hlasy duchovných, ktorí poukazovali na veľký počet vysokých hodnostárov z Európy a nedostatočnú univerzálnosť cirkvi. Sám pápež však nedávno označil tento krok za gesto univerzálnosti, ktoré má potvrdiť, že rímskokatolícka cirkev patrí všetkým veriacim a hovorí všetkými jazykmi. Benedikt XVI. vymenoval od svojho nástupu na pápežský stolec už 90 kardinálov. Všetci noví členovia prestížneho kolégia, ktoré slúži ako pápežský poradný orgán, majú menej ako 80 rokov. Majú preto právo zasadať v konkláve, zbore pre výber pápežovho nástupcu.

Dominika Bahledová
TA3, 24/11/2012

Národná banka svätožiari nevymaže

V návrhu pamätnej slovenskej dvojeurovej mince budú nakoniec Konštantín a Metod aj so svätožiarami, rozhodla Banková rada Národnej rady Slovenska. Pôvodný návrh posielajú do Bruselu podľa hovorkyne NBS Petry Pauerovej na opätovné schvaľovanie, hoci hrozí, že mincu nestihnú vydať k 1150. výročiu príchodu vierozvestov na Veľkú Moravu. Únia už schválila mincu bez náboženských symbolov a banka pôvodne so zmenou súhlasila. „Pri rozhodovaní sme zobrali do úvahy zme-

nu postoja Európskej komisie zo dňa 20. augusta 2012, ktorú uviedla dňa 22. novembra 2012 v tlačovej správe svojho zastúpenia na Slovensku,“ napísala hovorkyňa. Komisia však tvrdí, že názor nezmenila. „V tom čase sme tvrdili a aj teraz tvrdíme, že Európska komisia tlmočila NBS výhrady členských štátov. Osobne v tom zmenu postoja nevidím,“ povedal Andrej Králik so slovenského zastúpenia Komisie. Podľa informácií SME si mohla NBS vyložiť zmenu postoja miernym rozdielom medzi stano-

viskami z augusta a z novembra. V lete komisia viac prízvukovala, že požiadavka na zmenu je jej stanoviskom, teraz zdôraznila najmä nevôľu Francúzska a Grécka. Banka sa rozhodla zmeniť postoj k minci potom, ako jej rozhodnutie kritizovali Konferencia biskupov Slovenska a politici z kresťanských strán. Europoslankyňa za KDH Anna Záborská si myslí, že s dobrým a silným slovenským lobingom v Európskej rade by nemal byť problém mincu schváliť.

(knm, sita), SME 24/11/2012

Relikvie pápeža uložili aj v Prahe

Chrám Svätého Víta v Prahe získal vzácnu relikviu pápeža Jána Pavla II. A to jednu zo štyroch ampuliek s pápežovou krvou. Tie naplnili lekári tesne pred jeho smrťou.

Ampulku s krvou pápeža Jána Pavla II. priviezol do Prahy jeho bývalý tajomník, krakovský arcibiskup, kardinál Stanislav Diviš.

Dominik Duka, pražský arcibiskup: „Ktorého akosi napadlo, že jedného dňa určite jeho pápež bude prehlásený za svätého a tak, tak to došlo, k tomuto, môžeme povedať nápadu. Je to určitým spôsobom moderný spôsob.“

Daniela Révaiová, redaktorka: „Relikviu je krv, ktorá bola pápežovi odobraná krátko pred smrťou kvôli transfúzi. Ampulka s krvou niekdajšej hlavy rímskokatolíckej cirkvi bude uložená tu, v Chráme Svätého Víta a vystavovaná iba pri slávnostných príležitostiach. Česko tak získa už tretiu pápežovu relikviu. Kvapky jeho krvi má farský Kostol Svätého Michala v Ostrove nad Ohří, alebo Cirkevná stredná zdravotnícka škola Jána Pavla II. v Prahe.“

Marie Hotmarová, riaditeľka Cirkevnej zdravotníckej školy Jána Pavla II.: „Ostatky boli v takej ozdobnej vlastne schránke, je to vlastne kvapka krvi, zatavená v skle.“

Daniela Révaiová, redaktorka: „Pápež Ján Pavol II. mal k Česku vždy blízky vzťah. Mal rád bývalého prezidenta Václava Havla a od zamatovej revolúcie tu bol na návšteve trikrát.“ **STV 1, 25/11/2012**

Udelí mu milosť?

Blížiac sa Vianoce môžu byť vykúpením pre vatikánskeho komorníka Paola Gabrieleho. S napätím sa totiž očakáva, či previnilcovi, ktorý z Vatikánu ukradol tisíce strán tajných dokumentov, udelí hlava katolíckej cirkvi milosť. Pápež sa má rozhodnúť po preštudovaní súdnych spisov. Gabriele dostal osemnásť mesiacov väzenia. Svätý Otec zatiaľ vyhovel jeho prosbe o odpustenie. Ak by bývalý komorník aj dostal milosť, nikdy sa už nebude môcť zamestnať vo Vatikáne. **TV JOJ, 27/11/2012**

Pápež: Vianoce vyzerali inak

Hlava Katolíckej cirkvi uzavrela svoju knižnú trilógiu o Ježišovi Kristovi. Bežné predstavy o Vianociach nemusia podľa nej byť správne. Novinu, že Ježiš Kristus sa narodil, zvestovali anjeli bežnou rečou, a nie spevom. A narodeniu Božieho syna sa žiadne oslíky neprizerali. Pápež Benedikt XVI. to tvrdí vo svojej najnovšej knihe, ktorou uzavrel trilógiu o Ježišovi. Vianoce, ako ich poznáme dnes, podľa knihy možno ani neoslavujeme v správnom čase. Benedikt XVI. sa v knihe zapojil do akademickú diskusie o čase Ježišovho narodenia. Vôbec to podľa neho nemuselo byť 25. decembra, ako sa oslavuje. Tradičný kalendár môže byť aj chybné vyrátaný, pretože Ježiš sa narodil medzi siedmym a druhým rokom pred našim letopočtom. **(tp), SME 24/11/2012**

Benedikt spochybnil niektoré vianočné mýty

Anjeli pastierom nespievali ani oslíky sa Ježišovi nekľanali, píše pápež. Pápež Benedikt XVI. uzavrel trilógiu o živote Ježiša z Nazaretu. Pripustil, že sa mohol narodiť inokedy, ako hovorí tradícia.

Narodil sa Ježiš Kristus panne? Boli v betlehemskej maštali voly a osly? A anjeli pastierom veľkú novinu zaspievali, či im to len jednoducho oznámili slovami? Aj takými otázkami sa zaoberá posledná kniha kresťanskej trilógie o živote Ježiša z Nazaretu. Napísal ju súčasný pápež Benedikt XVI., a keďže má byť akademickou prácou otvorenou kritike, publikoval ju pod svojím civilným menom Joseph Ratzinger. Tretí diel sa zaoberá počatím a mladosťou Ježiša.

Žiadne zvieratá

Populárna tradícia vyzerá približne rovnako. Kdesi v jednoduchej maštali, obklopený slamou a zvieratkami, narodí sa počas vianočných sviatkov Ježiš Kristus. Hold drobnému novorodencovi následne prídu vzdať zvieratá i ľudia, pastieri aj králi, ktorí sa poklonia budúcnemu spasiteľovi. Súčasný pápež však z údajne historického hľadiska pripustil v tomto obraze jednu drobnú zmenu. Mali by sme totiž zabudnúť na dobytok. Práve ten sa totiž podľa novej knihy Benedikta XVI. v betlehemskej maštali nenachádzal. Kniha Ježiš Nazaretský: príbehy detstva zdôrazňuje, že štvorica evanjelií nič podobné nespomína. Pripúšťa však, že tieto obrazy sa už natoľko zažili, že nie je žiaden dôvod o ne tradíciu ochudobniť. „V evanjeliách nie je žiadna zmienka o zvieratách,“ píše podľa Daily Telegraph pápež. „No nik sa teraz nechce vzdať volov a oslov v scénach s jezuliakom.“

Narodil sa inokedy?

Väčšie kontroverzie však môže vyvolať vyhlásenie, že dávny mních Dionysius Exiguus sa mohol pred storočiami zmyliť. Ten v šiestom storočí určil dátum, kedy sa mal Ježiš narodiť. Benedikt XVI. však v knihe údajne pripustil aj možnosť, že údajný Boží syn sa vôbec nemusel narodiť 25. decembra. Bývalý šéf Kongregácie pre náuku viery sa tak zapojil do debaty, ktorá sa síce na akademickú pôdu vedie úplne bežne, pápeži však do nej doteraz nevstupovali.

Panenské počatie

„Aby tento projekt vôbec priniesol ovocie, venoval mu všetok svoj voľný čas,“ komentoval pápežovu snahu podľa BBC hovorca Vatikánu Federico Lombardi. „Tento projekt veľmi chcel a miloval.“ Ratzinger začal na trilógii pracovať ešte v roku 2003, dva roky predtým, ako sa vôbec stal aktuálnym pápežom. Zásadnejšie a menej očakávané vyhlásenia však kniha zrejme neprináša. Benedikt XVI. sa postavil napríklad za dogmu o nepoškvrnenom počatí a stále tvrdí, že Mária bola pannou – a tento postoj je jedným z pilierov kresťanstva. „Ak by Boh tiež nemal takúto moc nad hmotou, jednoducho by to nebol Boh,“ tvrdí pápež v knihe. „Lenže on túto moc má.“ Ratzinger však pripúšťa, že sväté texty kresťanstva nemajú priniesť vyčerpávajúce svedectvo svojej doby, skôr záznam toho, čo bolo podstatné pre rodiaču sa kresťanskú komunitu. Napokon, podľa dostupných historických znalostí autori evanjelií neboli priamymi svedkami opisovaných javov.

**Tomáš Prokopčák
SME 24/11/2012**

Byzantskí agenti

Národná banka Slovenska nakoniec pripraví pamätnú mincu s Konštantínom a Metodom v pôvodnej verzii so svätožiarou a krížmi i za cenu, že sa preto bude musieť postaviť na odpor zlej, bezbožnej a od národnej Európe. Trvaním na pôvodnom variante mince má banka v podstate pravdu. Argumenty slovenských politikov a cirkvi, ktorí ju k statočnému odporu dotlačili, sú však často zavádzajúce a populistické. Nehovoriac o tom, že by sa aj vo vzťahu k Európskej únii asi našli oveľa dôležitejšie veci, ktoré by si zaslúžili taký jednotný politický front a prejav „zdravého sebedovetia suverénneho štátu“, ako to nazval poslanec Smeru Ján Podmanický (ten, čo oslavoval Tisa). Neochota mať na minci náboženské symboly nie je prejav „veľkej neúcty voči obyvateľom Slovenska a kresťanským hodnotám“, ako tvrdí konferencia biskupov, a ani neznalosti slovenských pomerov. Je to len príliš byrokratická aplikácia inak správneho princípu náboženskej neutrality štátu podľa Charty základných práv Únie. Spor sa okamžite začal prirovnávať k nedávnej sporu o kríže v talianskych školách. Je však medzi nimi podstatný rozdiel. Kríž v talianskych školách je aktuálnym symbolom nadvlády jedného náboženstva s pomocou štátu, kríž v rukách vierozvestov je naozaj len vyjadrením toho, čo bolo podľa historických faktov ich hlavnou úlohou na území dnešného Slovenska. (Popri úlohe presadiť v týchto končinách vplyv Byzancie, v čom, našťastie, pohoreli.) Podstatnejšie však je, že žiadosť Európskej komisie zodpovedá písmu, ale nie duchu a účelu charty. Požiadavka náboženskej neutrality má brániť tomu, aby sa nejaké náboženstvo presadzovalo s mocenskou pomocou štátu a aby s pomocou štátu a jeho úradov dochádzalo k neúmernému obmedzovaniu slobody tých, ktorým to z akéhokoľvek dôvodu prekáža. Vziať dieťa zo školy a nájsť mu takú, kde sa ho okamžite nebudú snažiť vychovávať v jedinej správnej viere, môže byť veľký problém aj mimo Talianska. Zásah do osobnej slobody detí a ich rodi-

Cintoríny nemajú pána, pamiatky miznú

Brány Ondrejského cintorína v centre Bratislavy praskajú a hrozí im zrútenie. Poškodené sú aj viaceré náhrobné kamene. Cintorín je pritom kultúrna pamiatka. O potrebných opravách sa nevedia dohodnúť samospráva a vlastníci.

Matúš Jaco, redaktor: „Pri návšteve miesta posledného odpočinku Vavra Šrobára, či Júliusa Satinského, vás vítajú dve popraskané brány. Podľa správcu cintorína držia len silou vôle.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ, Marianum – pohrebništvo mesta Bratislavy: „Doslova mám obavu, aby sa tu niečo nestalo, aby sa tu nestal nejaký úraz, či už nejakému návštevníkovi cintorína, alebo nejakému okoloidúcemu.“

Matúš Jaco, redaktor: „V roku 2005 požiadala rímskokatolícka cirkev mesto, aby im cintorín vrátilo.“

Lubomír Andrassy, hovorca Magistrátu mesta Bratislava: „My sme takýto krok urobili, ale odvtedy cirkev sa vôbec k nemu nespráva ako nový vlastníci.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ, Marianum – pohrebništvo mesta Bratislavy: „Tri roky, alebo štyri roky, čo každý rok posielam takýto nejaký list s výzvou na stavebný úrad, sa doteraz nič nestalo. Vlastník nebol zaviazaný, aby jednoducho zjednal nápravu.“

Matúš Jaco, redaktor: „Marianum teraz spravuje Ondrejský cintorín bez nájomnej zmluvy. Po urgenciách na stavebné úpravy mesto, vlastníci a správca v roku 2009 takúto zmluvu chystali. Po zmene vo vedení mesta na konci roka 2010 sa ale údajne celý proces zastavil.“

Tibor Hajdu, riaditeľ Arcibiskupského úradu v Bratislave: „Odvtedy farnosť nebola kontaktovaná žiadnou autoritou zo žiadnej strany.“

Matúš Jaco, redaktor: „Vstupné brány ale nie sú jediným problé-

mom. Je tu totiž aj tisíc štyristo poväčšine opustených hrobov. Mnohé hroby na Ondrejskom cintoríne nemajú svojich majiteľov, ich náhrobné kamene sa často nakláňajú, ako napríklad tento, ktorý môže spadnúť každú chvíľu. Sú opustené a nikto za nich neplatí nájom, ani sa o ne nestará. Cintorín je navyše národnou kultúrnou pamiatkou a tak opustené hroby správca podľa zákona o pohrebništve jednoducho odstrániť nemôže.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ, Marianum – pohrebništvo mesta Bratislavy: „Je to majetok štátu, čiže mal by sa o neho postarať štát.“

Matúš Jaco, redaktor: „Niečo iné ale hovorí osobitný predpis v zákone o ochrane pamiatkového fondu, na ktorý sa v takýchto prípadoch zákon o pohrebništve odvoláva. Okrem iného sa v ňom píše aj to, že.“

49/2002 Z.z. O ochrane pamiatkového fondu

Redaktor: „Obec utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce.“

Matúš Jaco, redaktor: „Rovnako si zákon vykladá aj Združenie miest a obcí Slovenska. Obce by ale pri obnove pamiatok nemali zostať samé.“

Milan Muška, výkonný podpredseda ZMOS: „Vzhľadom na finančné náklady, ktoré s tým súvisia a sú to nemalé finančné náklady, je potrebné sa dohodnúť so štátom o istej finančnej subvencii.“

Matúš Jaco, redaktor: „Cirkev, mesto a správca by si teda mali sadnúť za stôl a začať rokovať o spolupráci skôr, než sa cintorín nerozpadne. Využiť pritom môžu dotácie ministerstva kultúry, ktoré v súčasnosti zo zákona dotuje národný cintorín v Martine, ako jediný na Slovensku. Od roku 2010 na neho vyčlenilo dohromady stodesaťtisíc eur.“ STV 1, 25/11/2012

čov, ktorí si to z nejakého dôvodu neprajú, teda môže byť v prípade krížov v triedach výrazný a ťažko sa mu brániť. Komu sa však nepáči minca s krížom a hoci aj so sväto-

žiarou, môže sa jej veľmi jednoducho zbaviť. Najlepšie v pravom kresťanskom duchu obdarovaním niekoho potrebného.

Peter Morvaj, SME 24/11/2012

Zruší svätožiara a križe mincu?

Zbytočné spolitizovanie a mudrovanie politikov o vzhľade novej dvojeurovej pamätnej mince s Konštantinom a Metodom sa môže skončiť tak, že žiadna minca nebude. Na začiatku nepodstatný spor, ktorý, ako sa zdá, sa skončí škandalom, vyvolali križe na odevoch vierozvestcov a svätožiara. Banková rada tieto náboženské symboly po pripomienke Francúzska a Grécka z návrhu stiahla. Po kritike slovenskej opozície a katolíckej cirkvi sa rozhodla, že symboly na mincu vráti. Aj za cenu, že ju možno vôbec nevydá. „Banková rada schválila pôvodný návrh dizajnu dvojeurovej pamätnej mince aj s vedomím, že sa v novom informačnom a schvaľovacom procese vystavuje riziku zmarenia svojho pôvodného cieľa vydať mincu platnú v celej eurozóne a tým šíriť historický odkaz Konštantína a Metoda do celej Európy,“ povedala hovorkyňa NBS Petra Pauerová. Návrh mince tak budú krajiny Európy pripomienkovať ešte raz, a to môže znamenať, že štáty ju opäť odmietnu. Vtedy banka mincu nemusí vydať. O tom, či by bolo možné vydať mincu aspoň pre zberateľov, NBS zatiaľ špekulovať nechce. „Treba počkať na pripomienky z nového schvaľovacieho procesu,“ dodala Pauerová. Grécko a Francúzsko svoju pripomienku odôvodnili potrebou rešpektovania princípu náboženskej neutrality, ktorá vyplýva z článku 22 Charty základných práv Európskej únie, táto norma má rovnakú právnu silu ako Zmluva o Európskej únii. Historik Slovenskej akadémie vied Ján Steinhübel pre Pravdu ešte minulý týždeň pripomenul, že dvojeurová minca nemala byť určená iba zberateľom, malo sa ňou platiť na celom území eurozóny. „Práve preto sa na ňu vzťahujú právne normy únie. Minca bez svätožiara a križov by bola v poriadku, keďže Slovensko sa ako štát neviaže na nijaké náboženstvo a keď na území Veľkej Moravy pôsobili Konštantín a Metod, ešte svätí neboli.“ „Zo svätosti Cyrila a Metoda, ktorým sama katolícka cirkev už dávno udelila titul európskych patrónov, by sa nič neubralo, keby boli vyobrazení

v historických dobových reáliách, keď ešte svätými neboli,“ myslí si politológ Michal Horský. No zároveň ponúka aj opačný pohľad, keď hovorí: „A, naopak, Slovensko aj Európa by si mohli spomenúť, že základnými kameňmi európskej civilizácie bola tak svetskosť, ako aj svätosť - a obe v jednote,“ dodáva. Numizmatik Elizej Macho tvrdí, že by bolo na škodu, keby celá snaha vydať mincu vyšla nazmar. „Nielen zberateľom, ale aj bežným ľuďom by to bolo ľúto,“ tvrdí Macho, ktorý dodal, že ak minca nevyjde, nič tragické sa nestane. Banková rada pritom už podobné problémy pri vydávaní mincí riešila a odstránenie niektorých symbolov v rámci náboženskej neutrality bolo akceptované. V jej stanovisku sa uvádza, že „v minulosti pri emisii pamätnej dvojeurovej mince pripomienky podobného charakteru akceptoval aj Vatikán“. Minca zobrazuje dve postavy s dvojkrižom v popredí. Konštantín drží v rukách knihu, ktorá predstavuje vzdelanosť a vieru. Metod je zobrazený s kostolom ako symbolom viery a cirkvi. To, či na minci symboly budú, alebo nie, podľa Macha jej hodnotu neovplyvní. „Atraktivita motívu niekedy hrá rolu ako faktor v cene mince, ale tu ide o pamätnú dvojeurovku relatívne masovej produkcie. Ikonografia pravdepodobne cenu výrazne neovplyvní. Motív je vcelku atraktívny, ale tým, že je to bežné platidlo, minca sa veľmi hodnotnou nestane,“ hovorí numizmatik. Národná banka plánovala v máji vydať pamätnú dvojeurovú mincu v súvislosti s 1150. výročím príchodu Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu, minca mala platiť v celej eurozóne. V prípade takýchto mincí, musia ich návrhy prejsť v Európe schvaľovacím procesom. Návrhy pamätných mincí sa zasielajú na pripomienky Rade Európskej únie a Európskej komisii, ktorá ich posielala na pripomienkovanie ostatným členským štátom.

Banková rada po pripomienke Francúzska a Grécka náboženské symboly z návrhu mince stiahla. Po kritike slovenskej opozície a katolíckej cirkvi sa rozhodla, že symboly na mincu vráti. **sp, eo, Pravda 24/11/2012**

Biblia dňom i nocou

V Kostole svätého Ladislava na Špiťalskej ulici odvčera čítajú Bibliu. Už tretie súvislé čítanie a počúvanie celého Svätého písma pod názvom Biblia dňom i nocou potrvá do piatka tridsiateho novembra. Tohtoročné podujatie je súčasťou aktivít roka svätých Cyrila a Metoda, zároveň je to aj súčasťou roka viery, ktorý vyhlásil pápež Benedikt XVI., pretože kresťanská viera čerpá svoje základy práve zo Svätého písma. **TV Bratislava, 27/11/2012**

Požiar v dielňach pre postihnutých

Štrnásť ľudí zahynulo, sedem utrpelo vážne zranenia pri veľkom požiari pracovných dielní telesne postihnutých zamestnancov v západonemeckom Titisee-Neustadte. Podľa miestnych úradov v čase nešťastia sa v dielňach nachádzalo vyše sto ľudí. Príčinu nešťastia vyšetruje polícia, pravdepodobne však išlo o explóziu v jednom zo skladov, kde mohli byť uložené chemikálie. Pokračuje Tibor Macák, redaktor: „Oheň v dielňach miestnej charity pre telesne a duševne postihnutých ľudí dostali požiarnici pod kontrolu asi po dvoch hodinách nasadenia. Celkovo v nich pracovalo asi stodvadsať zamestnancov a ich činnosť bola zameraná na spracovanie výrobkov z dreva a zo železa. Hasičov privolal na miesto nešťastia alarm, ktorý sa automaticky pustil po vypuknutí požiaru. Z horiacich dielní zachraňovali požiarnici použitím dýchacích prístrojov početných postihnutých zamestnancov, ktorí boli úplne bezradní a nedokázali sa z miesta ani pohnúť. Medzi obeťami sú aj charitatívni pracovníci, ktorí sa venovali postihnutým. Krajinský premiér Bádenska-Württemberska Winfried Kretschmann nariadil dôkladné vyšetrenie nešťastia. Budova dielní je vraj pomerne nová a v roku 2002 prešla veľkou rekonštrukciou a obnovou interiéru. Titisee-Neustadt leží v oblasti Čierneho lesa v okrese Freiburg a je vyhľadávaným kúpeľným mestom. Večer slúžil za obeť nešťastia zádušnú omšu biskup freiburskej arcidiecézy Berndt Uhl.“

Rádio Slovensko, 26/11/2012

Exemplárna Kapitulská

Neexistuje azda v Bratislave lepší príklad, ktorý exemplárne demonštruje náš ľahostajný prístup k pamiatkam, ako je Kapitulská ulica, ktorá začala vznikáť už začiatkom 13. storočia. Ulica, ktorá svoje obdobie najväčšej slávy zažívala, keď korunovaný kráľ vychádzal z Dómu. Ulica, na ktorej bývalo natiahnuté slávnostné súkno a ktorá mala reprezentatívny charakter. Keď sa dnes prejdete touto oázou pokoja vedľa rušnej dopravnej tepny v samom centre mesta, nemôžete si nevšimnúť, že takmer každý druhý dom chátra a rozpadáva sa. Katolícka cirkev, ktorá je vlastníkom väčšiny objektov, by aj tu mohla k svojmu majetku pristupovať zodpovednejšie a neorientovať sa len na výstavbu moderných kostolov na sídliskách. V neoficiálnej ankete najväčších ruín v meste si už niekoľko rokov drží smutné prvenstvo Esterházyho palác zo 17. storočia, ktorý (ešte zatiaľ) stojí práve na tejto ulici. Niekdajší štvorkrídlový palác, a vlastne už trojkrídlový, lebo jedno krídlo nám našou nečinnosťou spadlo pred očami, čaká už vyše 30 rokov na rekonštrukciu. Nič na tom nemení ani fakt, že táto pamiatka je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Palác je obľúbený najmä u zahraničných filmárov, ktorí ho využívajú ako kulisu pre vojnovú zničenejšiu miesta. George Clooney, ktorý vo filme Mierotvorca vyšiel na dvor rodičovského domu (niekde v bombardovanej Juhoslávii) práve na nádvorí Esterházyho paláca, za nás asi nebude riešiť, ako túto architektonickú pamiatku zachovať.

Svitá na lepšie časy?

Pred dvoma rokmi verejnosť spoznala. Okrem tradičného folklóru handrkovania sa, kto je vlastníkom objektu, bolo z druhej strany paláca počuť stavebný ruch. Objavil sa investor, ktorý predstavil zámer na rekonštrukciu paláca. Viacerí si povedali konečne, ale... pozornosť vzbudila najmä požiadavka investora vybudovať v podzemí paláca garáže. Na tom by nebolo nič výnimočné, ale narušená statika budov

a prítomnosť stredovekých pivníc v podzemí v tejto lokalite je celé roky dôvodom, prečo je časť Kapitulskej ulice stále zanedbaná. Zámer výstavby podzemných garáží v staticky narušenom objekte je preto dôvodom na maximálnu opatrnosť a ostražitosť. Bratislava už prišla o „menej“ vzácne budovy a objekty, ktoré boli v omnoho lepšom stave, ale pri výstavbe Či rekonštrukcii „náhodou spadli“, alebo boli z „bezpečnostných dôvodov“ odstránené. Tiež podkopanie zvyšku mestských hradieb, ktoré sú už niekoľko rokov zatvorené pre havarijný stav, asi nie je dobrý nápad. A nakoniec - výjazd a výjazd z garáží na Staromestskú ulicu určite nepridá na plynulosti

a bezpečnosti dopravy tejto vyťaženej komunikácie.

Padni komu padni

Preto sa ponúka otázka. Bude sa naďalej pozeráť na ruiny, ktoré sa nám už dlhé roky strácajú pred očami, alebo sa nám podarí dosiahnuť aj zo strany investora prijateľný kompromis? Taký, ktorý by už vopred aspoň čiastočne zabránil zbúranie paláca upustením od požiadavky na výstavbu garáží. Palác, v ktorom skladateľ Joseph Haydn osobne dirigoval premiéru svojho diela La Canterina, si určite zaslúži väčšiu pozornosť a citlivé ukončenie súčasného status quo.

Roman Delikát
Pravda 24/11/2012

Štrajk zamestnancov školstva

Sedemdesiat percent základných a až osemdesiat percent stredných škôl je zatvorených. V Trnave sa zapojilo do štrajku aj cirkevné gymnázium. Rozhodli o tom zamestnanci na porade hlasovaním. Dôvody na štrajk majú rovnaké ako učitelia v iných školách. Predseda štrajkového výboru trnavského cirkevného gymnázia Jozef Koltner: „Štrajku sa zúčastňujeme, lebo sa nás bytostne dotýka, lebo aj cirkevné školy pociťujú tie isté problémy a boria sa s tými istými nedostatkami ako školy štátne, či už sú to systémové nedostatky, či už sú to nedostatky na poli financovania školstva, na poli finančného odmeňovania pracovníkov školstva.“

Miro Škrha, moderátor: „Trnavské cirkevné gymnázium bude štrajkovať tri dni. Dlhší štrajk by podľa šéfa štrajkového výboru finančne nezvládli. Zamestnanci zároveň podporujú petíciu Konferencie biskupov Slovenska za spravodlivé, hospodárne a rovnoprávne financovanie slovenského školstva. V Nitre sa do štrajku zapojilo deväť mestských základných škôl. V Základnej škole Tulipánová však budú štrajkovať iba dnes. Už zajtra sa vrátia žiaci do školských lavíc a učitelia za katedry. Aj na Základnej škole Škultétyho na sídlisku

Klokočina, ktorá tiež vyhlásila iba jednodňový štrajk. Podľa zástupkyne riaditeľa Jarmily Truskovej sa doň zapojilo dvadsať z dvadsiatich deviatich učiteľov. Zvyšní zabezpečujú výučbu pre trinásť detí, keďže na škole je zriadené aj centrum pre žiakov, ktorých nemajú rodičia kam dať.“

Jarmila Trusková, zástupkyňa riaditeľa Základnej školy Škultétyho, Nitra: „Majú zabezpečené v podstate riadne vyučovanie. Nakoľko sú to deti vlastne ročníkov jedna až štyri, sú tam všetci vlastne. Prváčikovia, druháci, tretiaci, štvrtáci, tak to vyučujú po hodinách pani učiteľky, ktoré nevstúpili do štrajku.“

Miro Škrha, moderátor: „Z dvadsiatich piatich nitrianskych materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sa nakoniec do štrajku nezapojila ani jedna. Napriek tomu, že viaceré sa ešte koncom minulého týždňa na to chystali. Podľa nitrianskych školských odborárov škôlky cúvli po piatkovej porade s vedením mesta, na ktorej bol zo strany mesta vyvíjaný nepriamy nátlak. Magistrát to zásadne odmieta. Tvrdí, že učiteľov materských škôl iba oboznámil s právnymi predpismi.“

Rádio VIVA, 26/11/2012

Štrajk učiteľov

Dnes to vypuklo. Slovensko zažíva najväčší štrajk učiteľov.

Brány väčšiny škôl zostali zatvorené, no sú aj školy, kde štrajk odignorovali a deti sa učili ako v bežný deň.

Našli sme ale aj nepedagogických zamestnancov, ktorí by radi štrajkovali, pre nízke platy si to ale nemôžu dovoliť.

V Základnej škole v Dolnej Marikovej sa učí, ako v normálny deň. V tejto triede majú piataci matematiku.

Anketa, ZŠ Dolná Mariková

Žiačka: „To neni fěr. Závidíme im.“

Žiačka: „Máme matematiku a učíme sa kódovať telesá.“

Žiak: „Je nám to trochu ľúto, ale aspoň budeme viacej pripravení do života.“

Redaktorka: „Riaditeľka školy dala učiteľom možnosť, aby sa do štrajku zapojili, no tí to odmietli. Vraj takýto štrajk nikomu nepomôže.“

Marek Krátky, učiteľ ZŠ Dolná Mariková: „Možnože by sa oplatilo urobiť taký riadny štrajk, taký aspoň týždňový až mesačný, aby sa to trochu niečo uvedomilo a napravilo. Takýto možno trojdňový, možnože nič tým nedocielime.“

Redaktorka: „Naopak, brány cirkevných škôl mali byť dnes pre študentov otvorené, aj napriek odporúčaniam biskupov sa na viacerých štrajkuje.“

Ján Vojtek, riaditeľ Piaristického gymnázia v Trenčíne: „My, ako cirkevná škola, plne podporujeme vyhlásenie Konferencie biskupov Slovenska.“

Redaktorka: „No na Piaristickom gymnázii v Trenčíne sa podľa odporúčania biskupov zariadilo len sedem učiteľov, vrátane riaditeľa. S takýmto počtom pedagógov sa vyučovanie nedalo utiahnuť, a preto zostalo viac ako štyristopäťdesiat študentov osemročného gymnázia doma.“

Ján Vojtek, riaditeľ Piaristického gymnázia v Trenčíne: „Ja si cítim slobodnú vôľu každého zamestnanca, a preto každý mal možnosť a vyjadriť úplne slobodne.“

Závislosť od antihrdinov

Petície, mítingy či ocenenia pre staťochých sú fajn, ale nič nemenia na tom, že témy u nás diktujú záporné postavy.

Toto je relatívne nevinná absurdita. Fanúšikovia Zuzany Piusi a jej filmu, ktorý je vraj krutým dokumentárnym obrazom slovenskej reality, nepohrdli pirátskym prístupom k dokumentu. Sami sa stali hráčmi v neveselej komédii o všeobecne tolerovanom zlodejstve. Akútny problém intelektuálnych elit a hlásateľov mravnosti je žiaľ oveľa zásadnejší. Hlavná diagnóza (v skratke) znie takto: viac reagujú ako aktívne podnecujú. Hlavnými odrodami prodemokratických aktivít sú petícia, protest a vyjadrenie solidarity. Aké šťastie, že máme „nášho“ Harabina, Fica, čudesné súdne rozhodnutia, Malinová, Piusi a Cyrila spolu s Metodom bez svätožiary. Niet nad svätú vojnu v prospech stíhaných a v neprospech nebezpečne mocných. Schopnosť mobilizovať sa nie je v kríze, hoci mnohí moralizátori radi hovoria o opakoch. Všetci, ktorí sa chcú angažovať za spravodlivosť a pravdu (nech mi je odpustené také ľahkovážne použitie pojmov) s eleganciou podpisujú petície, organizujú mítingy a navzájom si rozdáujú ocenenia.

Má to chybu

Božechráň, aby sme takouto odvahou pohrdali. Je vzácna. Celé to však má jednu chybu. Réžiu majú v rukách vždy tí druhí. Ide o odpoveď na cudzie podnety. A čo by bolo bez podnetov arogantných premiérov, sudcov, skorpumpovaných ministrov či netolerantných rasistov? Nastal by čas pasívnej umŕtvenosti? Novinári by onemeli a intelektuáli sa opili do nemoty z ťažkého vína? Aj takto môže vyzerat' neveselá kritická sebareflexia. Ateisti spolu s uctievačmi slovanských vierozvestov nech každý večer ďakujú Bohu za

všetkých grázlov, lebo bez nich by o intelektuálne vyspelých a mravne krásnych nikto nechýroval. Okrem tejto nezdravej závislosti je v hre preberanie móresov z „nepriateľského tábora“. Účastníci angažovaných protestov sa voči sebe navzájom správajú nebezpečne podobne. Hryzú sa v klanových vojnách. Pohrdajú aroganciou mocných, ale tak radi ignorujú slušnú komunikáciu a vo svojom vyjadrovaní nemajú ďaleko k verbálnej hrubosti, vulgárnosti. Bojujú za spoločenské uznanie tvorivosti a umenia, a sami si medzi sebou vyplácajú smiešne honoráre. Volajú po schopnosti prekonať striktné ekonomický pohľad na svet, a pritom v záujme ziskovosti robia to isté ako tí, ktorými pohrdajú. Chcú mať rozhladených politikov, pričom už dávno po večeroch na sebe nepracujú a zostávajú celé roky (škandál vo svete intelektu!) v zajatí rovnakých ideológií a predsudkov. Odhaľujú korupciu a zmanipulované tendre, ale pri „svojom biznise“ dajú prednosť istote a zavolajú iba ľuďom zo svojho telefónneho zoznamu.

Kto prežije

Kresťanskí rytieri v službách Cyrila a Metoda básnia o posolstvách ľudskosti. Pritom – ak sa trápia jednou obyčajnou (hoc pamätanou euromincou) – uprednostňujú cirkev zapletenú do politiky pred cirkvou budujúcou priateľstvo medzi svojimi členmi. Tvária sa, že im ide o božiu vec, a chronicky milujú idoly, prekrútené mýty a symbolické istoty. Chcú horieť ako mučeníci dobrej veci s rezervným posvätným eurom vo vrecku. Reakcia na skupinu 3G - gorily, grázli a gaučeri - nemôže byť vyčerpávajúcou formou prežitia pre intelektuálnu a mravne odolnú špičku. Prežijú tí, ktorí dokážu žiť hodnoty bez toho, aby hádzali kamene po svojich antihrdinoch.

Lubomír Jaško
SME 26/11/2012

Redaktorka: „Štrajk sa bytostne dotýka aj nepedagogických zamestnancov, no tí si, žiaľ, štrajkovať nemôžu dovoliť. Tvrdia, že na to nemajú platy.“

Kuchárka na ZŠ: „My, keby

sme tri dni štrajkovali, tak kto nám to zaplatí?“

Upratovačka na ZŠ: „A ešte by sme si museli akože ešte aj zdravotnú zaplatiť.“

Zuzana Glabazňová
Markíza, 26/11/2012

Z kaplnky napokon kostol. Dunajskostredskí veriaci oslavovali

Svedkami historickej udalosti boli v nedeľu popoludní tí, ktorí v Dunajskej Strede zavítali na cintorín v mestskej časti Malé Blahovo. Pôvodne tu mala byť vybudovaná kaplnka, no uplynulý víkend sa tu vysvätil kostol, teda veriaci z okolia už nemusia chodiť na omše do kostola v centre mesta.

Stará kaplnka bola pred rokom a pol zbúraná a na jej mieste bola naplánovaná nová budova. Na základe návrhu niektorých obyvateľov sa však neskôr nevysväcovala kaplnka.

Kulcsár Tibor, cirkevný otec: „Keď už stáli múry, prišla za mnou jedna teta, ktorá mi povedala, že doteraz nemohla chodiť do kostola do mesta, ale do nového kostola už chodiť bude. Hneď som začal konať, že veriaci tu nechcú kaplnku, ale kostol.“

Angyal Sándor, redaktor STV: „Kostol vysvätil biskup János Orosch.“

Orosch János, biskup, apoštolský administrátor, Trnavská rímskokatolícka arcidiecéza: „Vždy je to blažený pocit, keď sa duchovný stretne s veriacimi, ktorí chcú mať kostol.“

Angyal Sándor, redaktor STV: „Veriaci sa novému kostolu tešia.“

Molnár János: „Bývame v Dunajskej Strede na Ulici sv. Juraja, odtiaľto je tento kostol bližšie ako Kostol sv. Juraja. Kostolu sa tešia najmä starší obyvatelia mestskej časti.“

Angyal Sándor, redaktor STV: „V Malom Blahove sa odteraz budú konať omše každú sobotu a nedeľu.“

STV 2, 26/11/2012

Pápež už od soboty na twitteri

Vývoju komunikácie cez sociálnu sieť sa nevyhne ani katolícka cirkev. Už od soboty bude na twitteri fungovať blog pápeža Benedikta XVI. (85) s používateľským menom @BenedictusPPXVI. Krátke správy sa budú väčšinou týkať jeho kázní, a aj keď ich nebude pridávať osobne sám pápež, chce dohliadať na každý zverejnený obsah, aby bol v obraze. Sledovať jeho mikroblogy budú mať možnosť všetci, ktorí sú na twitteri zaregistrovaní. Priekopníkom bol v minulosti už Ján Pavol II., ktorý rozosielať emaily. Podľa Vatikánu sa použitím internetovej pošty zdôrazňuje odhodlanie katolíckej cirkvi využívať moderné komunikačné prostriedky.

(jab), Nový Čas 29/11/2012

Počet potratov klesá

V roku 2011 bolo na Slovensku vykonaných 8 800 interrupcií. V porovnaní s rokom 1989, keď počet potratov dosahoval číslo 48 600, klesol počet potratov na Slovensku viac ako 4-násobne. Zásľuhu na klesajúcom trende má aj užívanie hormonálnej antikoncepcie ako prevencie a ochrany pred neželaným tehotenstvom. Antikoncepcia umožňuje žene rozhodnúť a naplánovať si rodičovstvo bez vystavovania sa traumatickým zážitkom z možného rizika neželaného tehotenstva.

(os), Plus jeden deň 29/11/2012

Sfilmovali Bezákovi príbeh

Česká televízia uvedie dokument o bývalom trnavskom arcibiskupovi

Osud Róberta Bezáka zaujal aj českých dokumentaristov. Zachytili najmä obdobie jeho odvolania z postu trnavského arcibiskupa.

Režisér Petr Minařík nakrútil o biskupovi hodinový dokument. Jeho vznik vysvetlil tým, že Róbert Bezák oslovuje niekoľko generácií a jeho po-

solstvo vraj prekročilo nielen hranice trnavského regiónu či Slovenska, ale aj strednej Európy. Filmár hovorí aj o Bezákovom odvolaní. „Nie sú uvedené žiadne dôvody. Pokus o ľudskú tvár cirkvi narazil na stereotypné mechanizmy,“ tvrdí Petr Minařík. Dokument bude vysielat Česká televízia 16. decembra.

(pror)

Plus jeden deň 28/11/2012

Boli sme s ním, keď ho odvolávali!

Režisér Petr Minařík nakrútil o bývalom arcibiskupovi Bezákovi film:

Bol mu v päťach aj v najťažších chvíľach! Český filmár Petr Minařík (37) sledoval kamerou Róberta Bezáka (52) od začiatku tohto roka. Vo svojom dokumente zachytil život milovaného arcibiskupa, pričom scenár filmu prepisovali dramatické okolnosti jeho júlového odvolania. Očakávané dielo odvysielala Česká televízia týždeň pred Vianocami.

Režisér Petr Minařík strávil s Róbertom Bezákom desiatky hodín. Bol s ním, keď slúžil omše, svätiteľ novú reštauráciu na arcibiskupskom úrade v Trnave, cestovali spolu vlakom do Osvienčimu. „Spoznával som ho tak, ako mnohí ľudia nemali možnosť. Arcibiskup sa rád smial a vedel takmer na všetko odpovedať,“ opisuje vzácne chvíle Minařík. Na začiatku nikomu ani v tom najhoršom sne nenapadlo, že pokojné nakrúcanie sa zmení na krušné chvíle. „Práve v tých časoch, začiatkom júla, keď ho pápež Benedikt XVI. nečakane a bez dôvodu odvolal z úradu trnavského arcibiskupa, dostal náš dokument náboj. Takéto zakončenie nikto z nás nečakal! V osudných dňoch bol Bezák smutný a mnohé veci nechápal. Spomínam si, ako sa neustále pýtal, pre čo to takto dopadlo. Nevedel pochopiť dôvody, ktoré viedli kompetentných k jeho odvolaniu. Veľa ľudí mu vtedy volalo. Každý jeho priateľ chcel vedieť len jedno, či je to odvolanie pravdivé,“ opisuje ťažké Bezákovy chvíle režisér. Nakrúcanie dokumentu sa odvolaním arcibiskupa neskončilo. „Veľmi som si vážil, že nás nevyhodil a aj napriek veľkej osobnej kríze, ktorá sa mu stala, bol k nám ústretový. Prezradil svoje pocity, ako to odvolanie cíti on, je zaznamenané vo filme. Nebol na nikoho nahnevany. Bol si na sto percent istý, že nikomu neublížil a nič zlé neurobil, čo by malo viesť k jeho koncu,“ spomína režisér, pre ktorého bolo cťou, že sa mohol stretnúť s takým veľkým a otvoreným človekom. Česká televízia uvedie dokument Arcibiskup s ľudskou tvárou 16. decembra.

(šiš), Nový Čas 28/11/2012

Informatizácia už aj v katolíckej cirkvi

Zjednodušenie administratívy, viac pastoračnej činnosti

Katolícka cirkev bola už v stredoveku inštitúciou, ktorá ako jediná disponovala evidenciou občanov a archivovala významné listiny. Už v roku 1300 boli na Slovensku tri hodnoverné kontaktné miesta - Bratislavská kapitula, Nitrianska kapitula a Spišská kapitula. Dnes má katolícka cirkev viac ako 1 500 hodnoverných kontaktných miest vo forme farských úradov. Práve farské úrady sú miestami, ktoré vedú evidenciu o členoch katolíckej cirkvi, ktorí v danej farnosti prijali sviatosť, akými sú napríklad krst, prvé sväté prijímanie, sobáš atď., a preto dokumenty, výpisy a potvrdenia o prijatých sviatosťoch spravidla vydávajú farské úrady, na ktorých boli sviatosť vykonané. Doposiaľ bolo vždy potrebné navštíviť konkrétny farský úrad, čo pre občanov pokrstených napríklad v Košiciach a žijúcich v Bratislave predstavovalo značnú časovú i finančnú záťaž. Služba, ktorá prinesie výrazné zjednodušenie administratívnych procesov na farských úradoch, sa nazýva ECCLESIA a bola predstavená na tohtoročnom kongrese ITAPA, z ktorého si odniesla uznanie odbornej komisie a získala 3. miesto ceny ITAPA v kategórii „Zlepšovanie procesov“. Projekt ECCLESIA je inšpirovaný projektom Czech POINT, ktorý v Českej republike implementovala spoločnosť Novell. Czech POINT funguje už viac ako 5 rokov a je považovaný za najúspešnejší projekt českého eGovernmentu. Cieľom služby ECCLESIA je vybudovať na farských úradoch rovnocenné kontaktné miesta tak, aby mali občania prístup k potrebným dokumentom z ktoréhokolvek farského úradu na Slovensku bez ohľadu na to, či bola sviatosť na danom úrade vykonaná, alebo nie. „Občan - člen katolíckej cirkvi - môže prísť na farský úrad miesta svojho bydliska a odtiaľ vybrať potrebný dokument z korejkolvek farností na Slovensku bez toho, aby musel cestovať, telefonovať, hľadať kontakty a pod. Dokument, ktorý získa, bude mať nevyhnutné autentifikačné znaky, aby mohol byť považovaný za vierohodný pre účely, na ktoré má slúžiť“, vysvetľuje Mons. Tibor Hajdu, riaditeľ arcibiskupského úradu Bratislava, a dodáva: „Je to

cesta k zjednodušeniu vo vybavovaní dokumentov pre veriacich, ktoré sú potrebné k sviatosťam, a súčasne krokom k odbremeniu kňazov od množstva administratívnej agendy, a to do takej miery, ako to umožňujú zákony katolíckej cirkvi.“ Mario Minarovský, výkonný riaditeľ Novell Slovakia, spresnil, že kontaktné miesta ECCLESIA budú asistované, čo znamená, že žiadateľ a obsluži vyškolená osoba oprávnená vydať požadovaný dokument. „ECCLESIA nie je digitalizáciou dokumentov katolíckej cirkvi, ale skôr korešpondenciou. Z kontaktného miesta odíde žiadosť na príslušné miesto, tam sa spracuje a odošle späť. Rovnako validita takto spracovaných dokumentov bude dohľadateľná,“ vysvetlil Mario Minarovský. Pozitívny efekt nepocítila len

občania, ale i samotní kňazi, ktorým sa zjednoduší administratívne procesy nielen v komunikácii s členmi katolíckej cirkvi, ale zefektívni sa aj vnútorná komunikácia medzi jednotlivými farskými úradmi, diecézami a arcidiecézami. Pilotná prevádzka bola spustená v septembri tohto roku a do konca roka 2012 bude sprevádzkovaná na 12 kontaktných miestach. Celková finalizácia prvej fázy projektu je naplánovaná do konca roka 2013. Katolícka cirkev sa tak stane prvou inštitúciou celorepublikového charakteru, zavádzajúcou elektronické služby na úrovni zodpovedajúcej modernej spoločnosti, pri zachovaní všetkých cirkevnoprávných predpisov a bezpečnostných opatrení. Týmto krokom predbehne aj mnohé úrady verejnej správy. **Trend 29/11/2012**

Kalvária svieti aj v noci

Banská Štiavnica získala ďalší nočný klenot. Popri starom a novom zámku už bude v meste v noci svietiť aj kalvária. Aktivistom sa po dvoch rokoch prác podarilo trvalo osvetliť dominantu, ktorá patrí k najznámejším na Slovensku.

Banskoštiavnická kalvária už bude toto starobylé banícke mesto zdobiť aj po zotmení. Aktivistom z Kalvárskeho fondu sa totiž podarilo osvetliť jej najvyšší bod, horný kostol a nebolo to vôbec jednoduché.

Martin Macharik, predseda Kalvárskeho fondu: „Bolo treba vykopať niekoľko kilometrov vlastne zemného vedenia, položiť niekoľko kilometrov káblov a ustrážiť to aby tie káble kým nebudú fungovať naplno neboli premiestnené do zberných surovín.“

Reportér: „Nakoniec sa to podarilo a výsledok stojí za to. Vzácnu chvíľu si nenechali ujsť desiatky obyvateľov mesta, ktorí chceli rozsvietenie kalvárie vidieť na vlastné oči.“

Obyvatelia B. Štiavnice

Neuvedený: „Dúfam, že to bude niečo nové pre turistov štiavnických, že to priláka čo najviac ľudí sem.“

Neuvedená: „Sme radi, že to tak bude.“

Neuvedená: „Ja ako veriaca, pre mňa je to všetko.“

Reportér: „Aby kalvária svietila, nestačilo pridať reflektory a stlačiť gombík. Predchádzala tomu podrobná analýza, aby vynikli siluety striech a architektonické prvky.“

Katarína Vošková, podpredsedníčka Kalvárskeho fondu: „To nasvietenie je urobené aj z takých uhlov, že modeluje tú plasticitu architektúry.“

Martin Macharik, predseda Kalvárskeho fondu: „To bude svietiť každý deň vlastne od súmraku do polnoci, v lete trochu dlhšie, možno do jednej, do druhej hodiny v noci.“

Reportér: „Celková elektrifikácia kalvárie si vyžiada asi 150 tisíc eur. Okrem horného kostola by malo neskôr svietiť aj všetkých 24 objektov. Mesto dúfa, že to ocenia najmä turisti.“

Nadežda Babiaková (Smer-SD), primátorka Banskej Štiavnice: „No pre tých domácich určite je to také potešenie krásy, že teda znova tá kalvária po rokoch ožila.“

Martin Macharik, predseda Kalvárskeho fondu: „Náklady na osvetlenie budú minimálne naokoľko montujeme celkom takú modernú technológiu LED svietidiel.“

Reportér: „Tento rok bude osvetlený len horný kostol. Postupne sa budú pridávať ďalšie kaplnky a do troch rokov by mal svietiť celý kalvársky kopec. **Martin Dušička, TA3, 28/11/2012**

Ruský súd zakázal video Pussy Riot na internete

Sudkyňa označila video z protivládneho protestu za extrémistické

Ruské internetové stránkymajústiahnuť záznamy akcie, ktorá dostala punkerky doväzenia. Skoro dva a pol milióna pozretí má na YouTube video, na ktorom členky kapely Pussy Riot prosia bohorodičku, aby ich zbavila Putina. A to je len jeden z mnohých zdrojov, kde sa dá pozrieť jedenapolminútový záznam z akcie, za ktorú skončili dve Rusky v trestných kolóniách a tretia je v podmienke. Moskovský súd teraz chce, aby sa to video nedalo na internete pozrieť vôbec, pretože je „extrémistické“. Sudkyňa Marina Musimovičová včera nariadila, aby ho servery stiahli zo svojich stránok. Záznam podľa nej ponižuje náboženskú komunitu. Narážala na to, že happening z februára tohto roka sa odohral v moskovskom chráme Krista Spasiteľa.

Protivládny extrémizmus

„Je to nespravodlivé rozhodnutie, naše videá nemajú nič extrémistické,“ citoval Kommersant Jekaterinu Samucevičovú, jednu z odsúdených punkeriek, ktorú neskôr prepustili. „Akurát propagujú protest proti vláde, a zrejme preto boli označené za extrémistické.“ Populárne servery v Rusku, ako sú YouTube, v Kontakte či LiveJournal, nechceli rozhodnutie komentovať skôr, ako im bude doručené. Videoserver RuTube však už podľa spravodajského portálu Lenta niektoré videá Pussy Riot vymazal. Punková kapela chcela „punkovou modlitbou“ ukázať na úzke prepojenie medzi ruským prezidentom Vladimirom Putinom a pravoslávny patriarchom Kirillom. Jeho predstavitelia včera verdikt privítali. Ruskej ortodoxnej cirkvi v procese proti Pussy Riot sa zastal aj pápež Benedikt XVI.

Osobnosť roka?

Vo svete sa medzitým odsúdené punkerky stali symbolom boja za slobodu prejavu. Podporila ich napríklad barmská disidentka Su Ťij. Týždenník Time ich zaradil medzi kandidátov do svojej ankety Osobnosť roka. „Ruská feministická punková kapela zaplatila za provokatívne politické vystúpenie,“ napísal Time. Naopak ich odsúdenie ocenil tento rok znovuzvolený ruský prezident Vladimir Putin.

MirekTóda, SME 30/11/2012

V parlamente o hazarde

Výherné automaty v kostoloch? Aj takáto absurdná hláška dnes zaznela v parlamente.

Poslanci rokovali o zmenách v zákone o hazarde. Viacerých z nich poriadne svrbeli jazyky.

A hlavný finančmajster si to poriadne užíval.

Debatu na túto tému ako prvý dnes otvoril poslanec KDH a vyrukoval hneď aj s číslami. Jeden deň liečby na Prednej Hore vraj stojí štyridsaťjeden eur. Ministra financií ale táto cifra nezaujala. Napokon sa ale ozval, keď prišla reč na zvuk padajúcich mincí.

Pavol Zajac, poslanec parlamentu (KDH): „A po treťom pive toho človeka napadne, že aj on tam hodí nejaké mince a že možno vyhra... Pán minister, nechajte ma dohovoriť.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „Tým sa ale problémy s ministrom neskonzili.“

Erika Jurinová, podpredsedníčka parlamentu (OLaNO): „Ja by som, pani podpredsedníčka, poprosila, aby prišiel pán minister.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „Zakrátko prišiel...“

Erika Jurinová, podpredsedníčka parlamentu (OLaNO): „Ďakujem, pán minister.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „... ale aj odišiel.“

Július Brocka, poslanec parlamentu (KDH): „Môžete pána ministra financií zavolať, pani podpredsedníčka?“

Jana Laššáková, podpredsedníčka parlamentu (Smer-SD): „Pán minister financií, prosím vás pekne, zaujmite svoje miesto určené pre navrhovateľov.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „Vzťahy medzi opozíciou a Smerom zachraňoval poslanec z OLaNO.“

Štefan Kuffa, poslanec parlamentu (OLaNO): „Švihácky ste oblečení, to je úplne super.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „Po lichôtkach na adresu podpredsedníčok parlamentu prešiel do názorovej ofenzívy.“

Štefan Kuffa, poslanec parlamentu (OLaNO): „Zrušte ten gambling celkom.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „No podpory sa nedočkal ani v opozícii.“

Juraj Droba, poslanec parlamentu (SaS): „Ja obhajujem slobodu podnikat' a slobodu nakladať so svojim voľným časom.“

Silvia Krpelanová, redaktorka: „Rokovanie o hazarde bude pokračovať v utorok.“ **Markíza, 29/11/2012**

ČR: Cirkevné reštitúcie pred ústavným súdom

Česká politická strana Veci verejné napadne cirkevné reštitúcie pred ústavným súdom. Sťažnosť chce podať jej poslanec Otto Chaloupka a strana pripravuje novelu zákona, ktorá by mal napraviť nedostatky v cirkevných reštitúciách. Pokračuje Boris Kršňák, redaktor: „Ústavný sťažnosť proti cirkevným reštitúciám chce podať poslanec Vecí verejných Otto Chaloupka spolu s ďalšími poslancami preto, že sa o nich hlasovalo údajne protiústavným spôsobom, čo má dokazovať aj stenografický záznam.“

Otto Chaloupka, poslanec Vecí verejných: „Považujem za výsmech občanom, ktorí sú tu reprezentovaní poslancami Českej republiky, aby akýkoľvek zákon, a to hlavne tak zásadný zákon, bol hlasovaný vo chvíli vyhlásenia pauzy na rokovanie poslaneckého klubu.“

Boris Kršňák, redaktor: „Veci verejné okrem toho pripravujú novelu cirkevných reštitúcií, ktorá by podľa nich mala napraviť niektoré chyby, ako povedal ich predseda Radek John.“

Radek John, predseda Vecí verejných: „Rieši predovšetkým problematiku prelomenia reštitučnej hranice roku 1948 a oslobodenia cirkvi od dane z príjmu za prvý predaj.“

Boris Kršňák, redaktor: „Podľa Vecí verejných ich novela nielen napraviť nedostatky, ale ušetrí štátu šesť miliárd korún, asi dvestotridaťsedem miliónov eur. Poradca pražského arcibiskupa Milan Badal hovorí, že verí v právny štát a že žiadna poslanecká aktivita či novela zákona nemá odkladný účinok.“

Rádio Slovensko, 28/11/2012

Cirkvi už zabudli na reality šou

Boj cirkví proti reality šou a zvyšujúcej sa miere vulgarizácie v televízii netrval dlho. Po tom, čo nebol do Rady pre vysielanie a retransmisii zvolený ani jeden z ich navrhovaných kandidátov, iniciatíva voči nevhodným obsahom v médiách pomaly slabne. Cirkvi v snahe dostať do licenčnej rady svojho človeka neuspeli. Členom licenčnej rady sa nestal ani spoločný kandidát katolíckej cirkvi a židovskej obce Ladislav Štibrányi, ani kandidát evanjelickej cirkvi Dušan Vagaský. Cirkvi chceli dosiahnuť, aby venovali zvýšenú pozornosť fenoménom reality šou, zvyšujúcej sa vulgarizácii vysielania najmä súkromných televízií a ich dosahom na spoločnosť. Novými členmi rady sa však stali Marta Danielová a Ľubomír Kmec. Vladimír Holan bol za člena zvolený opäť. Podľa sociológa Miroslava Tížika tým, že cirkvi nezískali miesto v rade, o vplyv neprišli. „Nedošlo k oslabeniu ich možností, pretože svojho zástupcu v rade nemali ani predtým. Skôr sa nepodarilo posilniť ich pozície. Tak ako doteraz aj naďalej budú môcť využívať pri ovplyvňovaní verejnosti možnosti, ktoré zo zákona majú, teda cez redakcie náboženského vysielania v RTVS aj vlastné médiá,“ povedal. Cirkvi podľa Tížika nie sú v kritike médií a snahe o zmenu veľmi iniciatívne. „Začnú sa pridávať vtedy, keď tému načnú politici. Cirkvám takéto moralizovanie vyhovuje, no samy s touto agendou neprichádzajú, lebo to ľudí odrádza a posilňuje stereotypy o cirkvách ako stredovekých a moralizátorských inštitúciách. Ak niekto takéto témy nadhodí, pridajú sa a to pôsobí, akoby boli spravodlivým hlasom verejnosti. Samy však tento tlak neiniciujú,“ hovorí Tížik. Dodal, že tento typ stratégie volia, lebo vedia, že verejné moralizovanie z ich strany by bolo neúčinné a mohlo by im znížiť podporu tej neortodoxnej väčšiny veriacich. Štibrányi mal zastupovať záujmy cirkvi v rade, aby sa odstránila nemorálnosť, vulgárnosť a prejavy xenofóbie či antisemitizmu, ktoré sa občas v televízii vyskytujú. Židovská obec

však ďalšiu iniciatívu na podporu „umravnienia“ médií neplánuje. „Nie sme proti tomu, aby cirkvi takúto iniciatívu mali. No neviem o tom, že by sme robili nejakú konkrétnu akciu v tomto smere, možno je to chyba,“ priznal hovorca Ústredného zväzu židovských náboženských obcí Jaroslav Franek. Dodal, že obraz televízie je do istej miery obrazom celej spoločnosti. „Ako môžeme zmeniť celú spoločnosť? Len postupnosťou mnohých malých krokov, väčšinou každý pracuje na sebe,“ myslí si Franek. Katolícku cirkev mrzí, že ich kandidát sa do rady nedostal, ale k tomu, ako mieni bojovať proti úpadku morálky v médiách, sa nevyjadřila. „Podporujeme všetky verejné iniciatívy, ktoré vnesú do mediálneho priestoru viacej etiky,“ tvrdí výkonný sekretár KBS Anton Ziolkovský. Sú presvedčení, že väčšina obyvateľov Slovenska so súčasným stavom nesúhlasí, ale nemá dostatok síl s tým niečo spraviť. „Spoločnosť bez mravnosti a slušnosti smeruje len k úpadku,“ povedal sekretár KBS. Iba evanjelickej cirkvi chce proti reality šou bojovať aj ďalej. „Budeme oslovovať členov cirkvi, ale aj širokú verejnosť, aby odmietali vulgárne reality šou a podobné relácie, nesledovali ich a takým spôsobom, no i otvorenou kritikou, sa zasadzovali za ich zrušenie,“ povedala Edita Škodová z Generálneho biskupského úradu evanjelickej cirkvi. Ešte v septembri poslal evanjelický biskup Miloš Klátik list farárom aj veriacim, v ktorom ich vyzval, aby „ľudí varovali pred nezdravým trendom a prejavili svoj názor“. Zástupcovia cirkvi v rade by mohli konať len na základe zákona, ktorý obsahy v médiách upravuje. Garantuje ochranu maloletých aj ľudskej dôstojnosti. „Nemyslím si, že problematika by sa automaticky vyriešila, keby boli v rade členovia navrhovaní cirkvou. Aj mnohí členovia rady majú podobné názory ako by mali oni. Proti kritizovaným javom sme niekoľkokrát zasiahli,“ povedal predseda licenčnej rady Miloš Mistrík.

Eva Okoličianiová
Pravda 30/11/2012

Santa Claus či Krampus?

Darčeky nám nosia viacerí páni

Kto nás vlastne počas Vianoc obdarúva? Aj na to sú vo svete rozdielne názory. Darčeky nosí Ježiško, ale aj dedo Mráz, Santa Claus či škriatok Krampus. Spoznajte iné tradície.

Hoci Vianoce oslavujeme koncom decembra, starí Slovania ich mali oveľa skôr. Oslavy sa pre nich začínali s blížiacim sa zimným slnovratom, ktorý je 21. decembra. Cirkev na súčasnom území Slovenska do týchto zvykov vstúpila až v stredoveku. Našla si aj muža, ktorý nás obdarúva – svätého Mikuláša. Tento zvyk pretrval, ale dary sa vo svete rozdeľujú rôzne.

Kto ešte dáva darčeky?

V Nemecku mních Martin Luther odmietol uctievanie svätcov a vymyslel anjelika – Christkind, ktorý rozdeľoval darčeky. U nás sa táto podoba dieťaťa prinášajúceho darčeky spojila s narodením Ježiša Krista. V Škandinávii prinášal darčeky deduško na saniach ťahaných sobmi. V Rusku je to dedo Mráz so Snehulienkou. Americkí prístahovalci prevzali tradíciu Santa Clausa, ktorý pochádza zo severnej Európy. V alpských krajinách majú škriatka Krampusa, v Nemecku vianočného mužíka Weihnachtsmanna a vo Francúzsku vianočného otca Péra Noela.

Stromček má už 400 rokov

História vianočného stromčeka sa začala písať v nemeckom evanjelickom prostredí pred 400 rokmi. Do 19. storočia bol len mestskou záležitosťou. František z Assisi bol zasa prvý, kto v jaskyni Umbria v Taliansku zostavil živý betlehem. Bolo to v 13. storočí. Až potom sa stalo zvykom umiestňovať betlehem aj do kostolov. Na Slovensku sa betlehem objavil o storočie neskôr a majú prvky tradičnej ľudovej kultúry. (šm), Plus jeden deň 28/11/2012

STRUČNE

Slovenská katolícka charita (SKCH) vyzýva poslancov Národnej rady SR, aby v súčasnej podobe neschválili novelu zákona o hazardných hrách.

PETER DODEK, Šport, 30.11.2012